

Utbildningsinspektion på Landsjöskolan och Skärstads skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten och besökt Landsjöskolan och Skärstads skola den 26, 27 och den 29 februari 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen, Landsjöskolan och Skärstads skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I skolorna intervjuades skolledningen, elevhälsoteamet samt företrädare för personal, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga grupper och klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsenheten utgör underlag för bedömningen.

Beskrivning av rektorsenheten

Landsjöskolan	Antal elever
Förskoleklass	43
Grundskola	252

Skärstads skola	Antal elever
Förskoleklass	7
Grundskola	40

Landsjöskolan, byggd på 1970-talet, ligger i Kaxholmen som är ett samhälle nordöst om Huskvarna. Skolan har en väl tilltagen utemiljö, med närhet till naturen och med utsikt över Landsjön. Skolan tar emot elever från förskoleklass till och med årskurs 6. Från förskoleklass till och med årskurs 2 är verksamheten indelad i två spår. Från årskurs 3 går eleverna årskursvis i ett spår.

Skärstads skola, ligger i en liten by nordöst om Huskvarna. Skolan som är nybyggd togs i bruk under hösten 2007. Skolan har verksamhet från förskoleklass till och med årskurs 3. Från årskurs 4 går eleverna på Landsjöskolan. Tidigare hade förskoleklassen och grundskolan egna lokaler som geografiskt låg i olika delar av upptagningsområdet.

På båda skolorna är fritidshem integrerade i skolans lokaler.

Rektorsenheten leds av en rektor och en biträdande rektor och skolorna har en lokal styrelse med föräldra- och elevmajoritet. Styrelsen fattar beslut om de övergripande riktlinjerna för verksamheten.

Helhetsbedömning

Skolorna erbjuder eleverna en trygg och trivsamt studiemiljö där utbildningen ger eleverna goda möjligheter att nå de nationella målen. Skolorna följer upp elevernas kunskaper i alla ämnen på individ- och gruppnivå. På skolnivå är ett uppföljningssystem under utveckling. De senaste läsåren har elevernas resultat på de nationella proven varierat mellan 85 och 98 procents måluppfyllelse i de olika ämnena. Skolan identifierar tidigt elever som befars att inte nå målen och för dessa elever upprättas åtgärdsprogram. Skolornas arbete med elever som har svårigheter i skolarbetet fungerar väl och det utgår ifrån ett inkluderande synsätt. Det har i inspektionen inte framkommit annat än att elever med svårigheter får det stöd de är i behov av.

Genom klass- och elevråd får eleverna möjlighet till inflytande över i huvudsak arbetsmiljö och värdegrundsfrågor. Däremot behöver elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen utvecklas.

På Landsjöskolan sker en samverkan mellan verksamheterna som präglas av en helhetssyn på elevens lärande. Skärstads skola, som är nybyggd, har lokaler som är väl anpassade för att bedriva en utbildning med samverkan mellan skolans olika verksamheter. Men trots de lokalmässiga förutsättningarna har inspektörerna noterat att samverkan mellan förskoleklass, fritidshem och grundskola sker i mycket begränsad omfattning och därför behöver utvecklas.

Rektorn har god kännedom om verksamheten och tar som pedagogisk ledare ansvar för att utbildningen utvecklas i riktning mot de nationella målen. Dock ser inspektörerna ett behov av att rektorn betonar vikten av att undervisningen på Skärstads skola i högre grad utgår från läroplanens och kursplanernas strävansmål. Kvalitetsarbetet inom rektorsenheten framstår som gediget och av intervjuer fram-

går att det är väl förankrat i verksamheten. Personalen erbjuds kompetensutveckling som ligger väl i linje med rektorsenheten utvecklingsområden.

Den materiella utrustningsnivån på skolorna är anpassad för att kunna bedriva en tidsenlig undervisning. Exempelvis har rektorsenheten satsat på att bygga upp en modern IT-utrustning. Dessutom finns på Landsjöskolan ett väl utrustat skolbibliotek som nyttjas regelbundet i undervisningen.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Verksamhetens likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Rektorsenhetens kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Utbildningen på Skärstads skola bör i högre utsträckning planeras och genomföras efter läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.
- Skolorna bör förbättra sitt arbete så att elevernas inflytande över undervisningen ökar.
- På Skärstads skola bör samverkan mellan skolans olika verksamheter utvecklas för att bättre tillgodose helheten i elevens utveckling och lärande.

4 (12)

-

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Resultat på de nationella proven i svenska, matematik och engelska årskurs 5
Antal elever i procent som uppnått målen.

År	2005	2006	2007
Svenska	98 %	97 %	90 %
Matematik	86 %	80 %	85 %
Engelska	89 %	87 %	85 %

Kommentar:

Enligt de nationella provresultaten 2007 för årskurs 5 i svenska, matematik och engelska når mellan 85 och 90 procent av eleverna målen. Resultaten i svenska, engelska och matematik har varierat mellan läsåren. 2007 års resultat visar på en svag nedgång i måluppfyllelsen jämfört med åren tidigare men eftersom elevunderlaget är begränsat får ett fåtal elever som inte når målen ett tydligt genomslag i resultaten. Enligt skolans dokumentation är det ingen skillnad mellan pojkars och flickors resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Från att uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat tidigare fokuserats främst på svenska, engelska och matematik följer nu lärarna upp kunskaperna i alla ämnen. Uppföljningen sker på individ och gruppnivå och resultaten följs upp och utvärderas gentemot de nationella kunskapsmålen.

Minst en gång per termin genomför lärarna utvecklingssamtal och som stöd för samtalet används elevens individuella utvecklingsplan. Elever och föräldrar är nöjda med den information de får och de känner sig delaktiga vid upprättandet av elevens individuella utvecklingsplan.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling,
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna.

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna gör bedömningen utifrån intervjuer att lärarna gör allsidiga bedömningar av elevernas kunskapsresultat. Resultaten på de nationella proven används för att bedöma elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska och matematik i årskurs 5. Inom enheten pågår en kompetensutveckling för samtliga pedagoger som syftar till att få ett gemensamt synsätt och en likvärdig bedömning av elevernas kunskaper.

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

På Landsjöskolan planeras och genomförs utbildningen i huvudsak efter kursplanernas och läroplanens mål att sträva mot och eleverna får ta del av en undervisning där arbetssätt och arbetsformer varierar. Pedagogerna på Landsjöskolan sam-

verkar utifrån en helhetssyn på elevernas mångsidiga utveckling och lärande.

I förskoleklasserna utgår verksamheten från barnens behov och mognadsnivå. Som stöd i barnens utveckling har leken en framträdande roll och verksamheten ger barnen en god grund för fortsatt lärande.

Inspektörerna gör bedömningen att det finns behov av förbättringar avseende

Utbildningens inriktning

Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot ska ange riktningen för skolans undervisning. Utifrån intervjuer och iakttagelser bedömer inspektörerna att utbildningen på Skärstads skola i högre utsträckning bör planeras och genomföras efter läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.

Elevernas inflytande och ansvarstagande

Enligt läroplanen ska skolan se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad. I rektorsenhetsens kvalitetsredovisning konstateras att elevernas inflytande över sitt eget lärande behöver utvecklas. På skolorna finns en tydlig ambition att ge eleverna inflytande över sitt lärande men av intervjuer framgår det att inflytandet tycks variera beroende på vilken lärare eleven har och att det oftast berör arbetssätt och arbetsformer. Vid intervjuer med elever i årskurs 4 - 6 gavs dock exempel på lärare som inbjuder eleverna till delaktighet även vad det gäller innehållet i undervisningen. Inspektörerna gör bedömningen att skolorna bör förbättra sitt arbete så att elevernas inflytande över undervisningen ökar.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. På Skärstads skola har personalen arbetat tillsammans sedan hösten 2007. Det är en liten personalgrupp som gemensamt ska finna samverkansformer. Vid intervjuer framkom att det nuvarande samarbetet i huvudsak är för att elever som behöver stöd ska få det och inte för att tillgodose helheten kring elevens lärande. Det finns en ambition hos personalen att få till stånd ett samarbete men för att leva upp till läroplanens krav bedömer inspektörerna att samarbetet mellan förskoleklass, fritidshem och grundskolan på Skärstads skola bör förbättras.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

8 (12)

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning av området är att skolornas undervisning i huvudsak anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. På Landsjöskolan använder lärarna sig av differentierat material i olika svårighetsgrader och ger utmaningar till elever som bedöms klara lite svårare uppgifter. Rektorsenheten har väl utvecklade rutiner för att uppmärksamma och tidigt sätta in stöd för de barn som har svårigheter i skolarbetet. Skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd utgår ifrån ett inkluderande synsätt och är väl genomtänkt. För elever som befaras att inte nå målen i årskurs 5 upprättas åtgärdsprogram.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Vid besöket i verksamheten upplevde inspektörerna en studiemiljö som är inriktad på lärande och där ett förebyggande värdegrundsarbete är väl synligt i det vardagliga arbetet. Den positiva bilden stärktes vid intervjuer med elever, personal och föräldrar som upplever att eleverna trivs och känner sig trygga. Det kan förekomma bråk och konflikter, men vid behov vet eleverna vart de ska vända sig och personalen tar tag i de problem som uppstår. Skolornas ordningsregler är väl kända av elever och föräldrar och de är utarbetade i enlighet med författningens krav.

Inom bedömningsområdet finns behov av förbättring avseende

Likabehandlingsplanen

För varje verksamhet ska det finnas en likabehandlingsplan. I planen ska de åtgärder som planeras påbörjas eller genomföras konkret beskrivas. Planen ska vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder under det kommande året. Rektorsenheten har en nyligen utarbetad likabehandlingsplan som omfattar all verksamhet. Planen definierar lagstiftningen och beskriver i generella ordalag det förebyggande arbetet. Inspektörerna bedömer att det måste upprättas en likabehandlingsplan där skolans olika verksamheter framgår. I planen ska de åtgärder som planeras att påbörjas eller genomföras under året konkret beskrivas och de ska utgå från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektorns och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,

10 (12)

- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna och de får det garanterade antal undervisningstimmar. Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter enligt författningarna och eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetens utveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Rektorn har gått grundläggande ledarutbildning, regional rektorsutbildning och går nu den statliga rektorsutbildningen och han har även tidigare skolledarerfarenhet. Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och de erbjuds den kompetensutveckling som krävs för att de ska kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt. Läsårets pågående kompetensutveckling ligger väl i linje med rektorsenhetens utvecklingsområden. Av intervjuer framgår att personalen har kunskap om de föreskrifter som styr verksamheten.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna gör bedömningen att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare ansvar för uppföljning av verksamheten. Ett system för kunskapsuppföljning på skolnivå är klart för att tas i bruk under våren. Skolledning och personal framhåller att skolan just nu är inne i en process som ska leda till en förbättring av uppföljning och bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen. Rektorn tar i huvudsak ansvar för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen. Dock bör rektorn, såsom framgår ovan under avsnitt 1.4, tillse att undervisningen vid Skärstads skola i högre grad utgår från de nationella strävansmålen.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inom rektorsenheten pågår det ett systematiskt kvalitetsarbete och det finns en utarbetad arbetsplan för kvalitetsarbetet, vilken arbetslagen följer. Verksamheten följs upp och utvärderas med olika metoder där även elevernas och föräldrarnas synpunkter tas tillvara. Resultaten ligger till grund för åtgärder som syftar till att förbättra måluppfyllelsen.

Inspektörerna gör bedömningen att det finns behov av förbättring avseende

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen ska varje skola upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning för uppföljning och utvärdering av verksamheten i relation till de nationella målen. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse bedömas och det ska framgå vilka åtgärder skolan avser vidta för en ökad måluppfyllelse. För Kaxholmens rektorsenhet har upprättats en kvalitetsredovisning. Redovisningen följer en kommungemensam mall. I kvalitetsredovisningen beskrivs skolans verksamhet som en helhet och det går inte att utläsa de skillnader mellan skolorna som framkom vid inspektionen. Kvalitetsredovisningen saknar en tydlig redogörelse av resultat och måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen och också vilka åtgärder skolan tänker vidta för en ökad måluppfyllelse. Åtgärder som bör riktas efter verksamhetens varierande behov. Inspektörerna bedömer att rektorsenhetens kvalitetsredovisning måste förbättras så att den utformas i enlighet med förordningens krav.

2008-06-11 Lund

Birgitta Nilsson

Lennart Hansson